

בית מדרש גבוה להלכה בהתישבות החקלאית

רח' המלמד 1 ת.ד. 34057 ירושלים טל: 02-6488888 פקס: 02-6522010

הרב שאול רייכנברג ד"ר משה זקס

כלאי אילן

אסור להרכיב מין על אינו מינו, ואסור לשתול עץ המורכב על מין אחר, ואסור לקיים עץ מורכב על מין אחר. הפירות שגדלו על עץ מורכב מותרים באכילה. כיום מרבית השתילים מורכבים חלקם על מינם וחלקם לצערנו על מין אחר.

כדי להקל על ציבור הנומעים מוגשת בזה רשימה של עצי פרי, אלו עצים יש לחשוש בהם לכלאים ובאיזה כנות רגילים להשתמש לכל עץ. רשימה זו נכונה לשנת פירסומה תשע"ו.

אבוקדו	מורכב על מינו בלבד
אגוזי מלך, פקאן, מקדמיה	כל אחד מורכב על מינו בלבד
אגס	רובו מורכב על חבוש שהוא כלאים, מיעוטו מורכב על כנות אגס בטוליפוליה, אגס זריע, ועל כנות OHF (שכיח בזן קוסטיה) – המותרות.
אלה אמיתית (פיסטוק)	מורכב על אלה אטלנטית, ועל מיכלואי אלה שהם ספק כלאים. ייתכן גם גידול על כנת אלה אמיתית בעצמה אך לא נהוג.
אנונה	מורכב על מינו בלבד.
אפרסמון	מורכב על מינו בלבד.
אפרסק ונקטרינה	חלק מהשתילים מורכבים על כנות אפרסק המותרות (בלאדי, נמאגרד, 12-198), חלק גדול על המיכלוא של שקד ואפרסק GF677 שהותר, חלק על מיכלואי שקד ואפרסק: הנסן, קדמן, GF, וקינג ועוד שלא הוכרעו להיתר, וחלק על כנות שקד ואחרות שהם כלאים.
אשכולית	מורכב כרגיל על כנות הדורים וולקה (וולקה מריאנה) ואחרים שהם ספק כלאים.
גודגדן	ראה דובדבן
גויאבה	מורכבת על מינה בלבד
דובדבן	רוב השתילים על כנת מהלב, שעדיין לא הוכרע הגדרתה עפ"י ההלכה. חלק על כנת קולט שהוא מינו. וכן על מיכלוא של מהלב ומזרד שלא נבדק הלכתית.
זית	מורכב על מינו בלבד [או בלתי מורכב].
חבוש	מורכב על מינו בלבד
חרוב	מורכב על מינו בלבד [או בלתי מורכב].
ליצי	מורכב על מינו בלבד [או בלתי מורכב].
לימה (ליים)	מורכב על וולקה ועל מיקרופילה, שהם ספק מינו.
לימון	רובו על כנת וולקה שהיא כנראה מיכלוא של לימון עם חושש ולא הוכרע להוציאה מספק כלאים, ויש מתירים. מיעוטו על מקרופילה הדומה ללימון – ספק כלאים. קיימת אפשרות להשרשת הלימון אך כמעט שאינה נהוגה.
לימקווט (לימון סיני)	על כנות הדורים חושש וולקה – ספק כלאים.
משמש	רובו מורכב על מינו. חלק על שזיף, ועל מיכלואים שאינם מינו והם כלאים.
מנגו	מורכב על מינו בלבד [או בלתי מורכב].
ענבים	מורכב על מינו בלבד
פגיואה	מורכב על מינו בלבד [או בלתי מורכב].
פומלה ופומלית	כמו האשכולית, על וולקה וחושש – ספק כלאים.
פיטאיה [וכן פרי גן עדן קובו]	אינו מורכב.
פפאיה	מורכב על מינו בלבד [או בלתי מורכב].
צבר	אינו מורכב.
קומקווט (תפוז סיני)	כמו לימקווט.
קיוי	מורכב על מינו בלבד [או בלתי מורכב].
קליפים (קלמנטינות ומנדרינות)	חלקם מורכבים על חושש, שלגבי מינאולה אורטניק וטמפל – הקליפים הגדולים – הוסכם שהוא מינם. לגבי שאר הקליפים עדיין לא הוכרע להוציאה מספק כלאים, ויש מתירים. חלק מהקליפים מורכבים על וולקה שהוא ספק מינם, וכן על מיכלואי התלת עלה (812, c35, טרואייר). כנת הקליאופטרה מותרת לקליפים אך כמעט ואינה מצויה.
רימון	מורכב על מינו בלבד [או בלתי מורכב].
שזיף	כמחצית השתילים מורכבים על כנות שזיף (מריאנה) המותרות, חלק על 677 ועל השקד והם כלאים, מעט על כנות חדשות הנראות כשזיף (סיטיישן, פרסיאנה, מירן) ונמצאות עדיין בבירור הלכתי.
שסק	רובו המוחלט על מינו, מעט מאד על חבוש – כלאים.
שקד	רובו על מיכלואי 677 והנסן שנראה שהם כלאים, מעט על שקד מר שהוא מינו.
תאנה	מורכב על מינו בלבד [או בלתי מורכב].
תמר	אינו מורכב.
תפוז	רובו מורכב על וולקה שהוא ספק מינו, חלק על מיכלואי התלת עלה (812, c35, טרואייר), מעט על חושש שהוא מינו, ומעט על קליאופטרה ורנגפור שלא הוכרע להוציאה מגדר ספק מינו.
תפוח	מורכב על מינו בלבד.